

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

P. Sf. Sa Arhiepiscopul Vasile Stan — Episcopul Maramurășului

În sfârșit, evenimentul, de mult așteptat pentru binele public românesc, al îndeplinirii reînființatului scaun episcopesc ortodox român al Maramurășului, s'a îndeplinit. În scaunul arhieresc reînviat, a fost așezat, prin votul Măritului Congres național-bisericesc, P. Sf. Sa arhiepiscopul Dr. Vasile Rășinăreanu, vicarul arhiepiscopiei noastre din Sibiu.

Prea Sfinția Sa, — om cuvios și cu fire așezată, cu experiență educativă din vremea sa de profesor la Școala normală dela Sibiu și inițiat de lungă vreme și în administrația eparhială, — așa s'a părut și Măritului Congres electoral — era omul cel mai indicat să fie ales episcop acolo, unde toate calitățile arătate mai sus pot să fie foarte bine utilizate și valorate, în slujba sfintei Biserici și a Neamului.

Ne facem și noi refrenul bucuriei deobște, ca și al nădejdelor de bine, pe cari le leagă Biserica și Neamul de acest act electoral. Nu pentru că, doar, alții din candidați n'ar fi fost tot așa de buni, ca de ex. I. P. Cuviosul arhimandrit și profesor universitar Iuliu Scriban, cu a sa energie sprijinită pe o bogată viață de știință și cultură teologică-biserică și de militantism apig, — ci din considerația specială a *experienței mai deaproape* și mai largi, în cele bisericesti dela noi, a Prea Sfințitului Vasilie.

Dar șirele de față, — pe lângă noima înregistrării și, în parte, a comentării unui însemnat eveniment bisericesc, mai au un înțeles special.

Aradul bisericesc din veacul al XVIII-lea

— ori cât să mai menține încă povestea de ocară despre „sârbismul” episcopilor deodinioară dela Arad, — a sfințit preoți pentru Maramurăș în timpul grelelor prigoane catolicizante, nepăsându-le de denunțurile catolicizanților și de opreliștile împărătești dela Viena. Episcopii Aradului de atunci ocroteau Ortodoxia care era și a lor, și, prin ea, Românismul nostru maramureșan, lovit de plaga catolică. Astăzi, deci, când știm îndeplinit scaunul vlădicesc ortodox și românesc, al Maramurășului, Aradul, eclasiastic și românesc deopotrivă, se bucură cu drept cuvânt de biruința Ortodoxiei maramureșene, mai pe sus de orice considerații de ordin personal, pe care încă le subliniarăm de altfel.

Aradul mai nou e, deci, consecvent cu Aradul bisericesc deodinioară, încă și din motivul că, și de mai nainte de reînființarea episcopiei maramureșene, a ținut să se încopcie — prin tot ce a putut pe cale particulară și prin modest sprijin oficial — de acțiunea celorlalte au lucrat cu râvnă pentru biruința ortodoxă și românească în Maramurășul oropsit. Nu spunem acestea pentru motive de laudă, ci pentru a justifica pe deplin bucuria sufletului nostru de aici, care a rămas mereu îndreptat spre vechile făgașe de Ortodoxie și de legături prin hirotonii dela Arad pentru Maramurășul nostru, reînviat d'aci încolo.

În acest semn trimitem urările noastre Episcopiei Maramurășului și Chiriarhului său, Prea Sfințitului Vasilie.

Repaosul duminical

Cetitorii ziarului „Știrea” din Arad au putut citi în numărul din 3 i. c. următoarea informație: „Târgul de toamnă al Aradului se va ține și Duminică”. „La cererea Camerei de Comerț și de Industrie din Arad, ministerul a aprobat în mod excepțional, ca anul acesta târgul de toamnă al Aradului să se poată ține și Duminică 6 Noembrie a. c. Deci agricultorii, cari nu ar putea să-și lase lucrul început, și cari nu vreau să-și jertfească o zi de lucru pentru a veni la târg, pot să-și facă cumpărăturile Duminică toată ziua..”

Reținem din această știre următoarele: Intervenția a făcut-o Camera de Comerț și de Industrie din Arad. Măsură e luată „în mod excepțional” (?) și pentru „anul acesta”.

Ne întrebăm, ce nevoie a fost „anul acesta” de o astfel de măsură „excepțională”? Nu aflăm nici un răspuns. Dacă n'a fost nevoie anul trecut să fie călcat repaosul duminical pe vremea târgului de toamnă a Aradului, pentru ce se face acest sacrilegiu începând cu anul acesta?

Realitatea e însă alta. Impotriva repaosului duminical s'a pornit o ofensivă. Inzadar este legiferat, că noi știm cum se respectă. Cine nu știe cum: unele consilii comunale nu și află o zi mai potrivită pentru întrunit; pentru batere de tobă; iar percepții pentru încasarea datorțiilor; și funcționarii dela Administrația financiară pentru a sta de veghe la vistieria Statului etc. etc. decât tocmai ziua Domnului, care pentru noi creștinii este Duminică. Și toate acestea se petrec înainte de amiază, în timpul când se săvârșește în biserică sfânta Liturghie. Oare nu trebuie să vedem în toate aceste fapte, încercări de a desființa ziua Domnului? Poate fi oare o scuză, că unii o fac inconștient iar alții dinadins?

Biserica a luptat în toate vremurile pentru înrădăcinarea repaosului duminical în legile țării. Aceasta s'a și făcut, dar respectarea legii lasă foarte mult de

dorit. Măcar în cazul dat nu este vorba numai de o lege omenească ci de una a lui Dumnezeu, una fundamentală a religiei creștine.

Cine a urmărit cu atenție ziarle, în timpul din urmă, a putut observa că cea dintâi spărtură a repaosului duminical s'a făcut prin admiterea frizerilor de a ține deschis Duminică până la amiază. Lucrul acesta l-au cerut — poate — frizerii din Capitală și nicidecum cei din provincie. Călfetele ch'ar au protestat că li se răpește odihna de Duminică. Atunci s'a ordonat un fel de plebiscit pentru a se vedea câți dintre patronii bărbieri vor să țină deschis Duminică. Votarea s'a făcut și în Inspectoratul muncii din Arad, la care aparțin județele Arad și Hunedoara. Spre cinstea bărbierilor fie zis, majoritatea a votat pentru respectarea repaosului duminical. În urmărire nu muncitorii noștri români și creștinii cer desființarea Duminicii ca zi de repaos.

Episcopia noastră a protestat contra inovației, — menită de a deveni tradiție, — de a se călca repaosul duminical acum și din pricina târgurilor. Dacă cei care fixează data târgurilor ar avea și puțin simț creștinesc, datele s'ar putea fixa în așa fel ca să nu se ajungă la călcarea zilei Domnului.

Rămâne să reacționeze și credincioșii noștri. Cea mai bună reacțiune va fi aceea de a nu se lăsa seduși de invitațiunile de a participa Duminică la ceva oprit. Creștinul trebuie educat în direcția aceasta de a respecta porunca lui Dumnezeu în orice împrejurare.

Dar noi vedem și o mare primejdie ventru viața de Stat în suspendarea „în mod excepțional” a repaosului duminical. Limita între cele lumești și cele dumnezeiești se cuprinde în cuvintele Mântuitorului: „Dați cele ce sunt ale Cezarului Cezarului, iar cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu”. Oare cum vom mai da ceva lui Dumnezeu, când căutăm cu toate mijloacele să desființăm și unica zi din săptămână consacrată cinstei Lui? Iar cine nu dă lui Dumnezeu ceea ce i se cuvine, cum va da Cezarului ceea ce i a lui?

Superioritatea creștinismului față de iudaism

de Mihail Wieder

— Reproducerea interzisă —

(Urmare)

Citind Vechiul Testament, parcurgem, împreună cu Profetii, o epocă revoluționară. Profetul, cu privirea lui îndepărtată, nu e mulțumit cu realitatea. Realitatea zace sub blestemul păcatului lui Adam, deci idolatrie, deci călcarea a legilor lui Dumnezeu și fugă de Divinitate. O scăpare de această situație, Profetul vede în zilele îndepărtate, în zilele când păcatul va să dispară; când omul va deveni un altul prin un Duh nou, o inimă nouă. Profetul, cu privirea lui Dumnezească, nu aparține generației lui, El aparține viitorului. Prezentul îl supără; prezentul e păcatul, acela trebuie să dispară.

Planul lui Dumnezeu, nereușit prin creația omului căzut în biruința șarpelui asupra lui Adam, trebuie să fie reconstituit. Este nevoie de o creațiune nouă. Dar, și în acest caz se poate repeși căderea; șarpele poate birui încă odată, deoarece materia e puternică; ea poate înăbuși scânteia dumnezeiească, cu care omul este creat, după chipul și asemănarea lui Dum-

nezeu. Omul pe pământ e slab; Dumnezeu s'a convins de asta, o regretă: „Și a regretat Dumnezeu, că a făcut pe om și s'a mâhnit (Facerea 6). Trebuie să creze un om nou; un om, nu creat după chipul și asemănarea Sa, ci care este Dumnezeu însuși; Dumnezeu însuși trebuie să se întrupeze; Cuvântul lui Dumnezeu se îmbracă în trup. Pământul, materia, se întâlnește cu un Om nou, un Om care este în același timp și Dumnezeu. Mesia se întâlnește din nou cu șarpele, cu Satan; Hristos este ispitit în pustie, țese însă biruitor. Adam, primul om, a fost învins, Adam cel nou, însă, adică Mesia învinge. Dar lupta nu s'a terminat încă: Ispitele, suferințele lui Hristos abia încep; examenul e mare; materia irită toate puterile ei; Hristos, însă, suferă, supus, cu resemnare: „Ca o oale spre junghiere S'a dus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l funde așa nu și-a deschis gura Sa (Isaia 53,5).

Nu suferă din cauza păcatelor Sale; nu le are; e veșnic Biruitorul asupra lui Satan și totuși suferă, suferă pentru păcatele noastre: „Dar el fusese străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre” (Isaia 53,5) Fiul lui Dumnezeu, Mesia a venit în forma noastră, pentru a birui pe acela de care noi am fost învinși. El sufără până la răstignire, arătându-ne drumul, modul cum putem țese învin-

Orice s'ar zice, un adevăr e cert: Cine nu se teme de Dumnezeu, nu va purta frică nici Cezarului. Cine nu cinstește porunca lui Dumnezeu nu va cinși nici pe cea a Cezarului, decât doar de frica pedepsei, care n'a fost considerată niciodată ca virtute cetățenească.

Repaosul duminical este a patra poruncă dumnezească din decalog. Iar o poruncă a lui Dumnezeu n'o poate desființa decât numai El.

A.

In cinstea Prea Sfințitului Grigorie al Argeșului.

Prea Sfinția Sa Grigorie Leu, Episcopul Argeșului, sosind în localitate Miercuri 19 Oct. a. c. ca oaspe al P. S. S. Episcopului nostru Andrei, după cum s'a spus și în Nr. 43 al revistei noastre a vizitat, Joi, 20 Oct. Academia teologică, împreună cu P. S. Sa Episcopul Andrei. Sosiiți la ora 11 a. m. la Academie, înalții Ierarhi au fost întâmpinați la intrare de corpul profesoral. În frunte cu P. C. S. Părintele Prot. Dr. Nicolae Popoviciu, Rectorul Academiei, și de studenții teologi, cari au condus pe PP. SS. LL. în sala festivă, întonând: *Intru mulți ani stăpâne*. Cel dintâi a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Andrei, care a spus între altele:

„După un scurt interval dela vizita Episcopului anglican *Harold* al Gibraltarului, avem astăzi cinstea să primim în mijlocul nostru un Episcop, frate al Mău întru Hristos, pe P. S. Grigorie al Argeșului. Învățătura ce o puteți scoate voi din această vizită, iubii studenți, este, că din cunoașterea reciprocă, vizitându-Ne unul pe altul, nu poate rezulta decât un profit: învățând unul dela altul. Aceste vizite contribuie mult la clementarea legăturilor spirituale cari unesc pe toți Ierarhii țării. Și voi, la rândul vostru, iubii studenți, vizitându-vă unul pe altii, puteți vedea și învăța multe. P. S. Grigorie îmi întoarce vizita făcută în vara trecută la *Curtea de Argeș*, care, pentru noi cei

din Transilvania, este, după cum știm, ctitoria care ne-a sprijinit în timpul istoriei, — și mai ales țara obârșiei, minunatul leagăn al primului voevodă românesc, locuri frumoase și sfinte pentru noi. P. S. Grigorie, Episcopul Argeșului a venit la Episcopul Aradului, ca vizitându-Ne unul pe altii, să nu mai existe hotare între frații de sânge și vizitându-ne, să vedem și să învățăm părțile bune. Îți Mulțumesc P. S. Grigorie de această vizită și îți zic „Bine ai venit!“.

La aceste cuvinte, P. S. Grigorie a răspuns în rezumat, următoarele: Eu sunt mișcat de vizita ce v'o fac. Cu voia și fără voia noastră, sunt unele legături sufletești, cari sunt cu atât mai puternice, cu cât motoarele sufletești bat în același fel. Se întâmplă ca să trăești cu cineva mulți ani, fără ca să ai legături intime cu el și e de ajuns să fi văzut pe altcineva o singură dată și te simți mai apropiat și foarte legat de el, cum sunt eu de Fratele meu întru Hristos, P. S. Andrei. — P. S. Sa continuă apoi, vorbind despre viața de jertfă pe care trebuie s'o avem și la care trebuie să se gândească studenții teologi, nădejdea de mâine a Bisericii. „Noi, a continuat P. S. Sa, reprezentăm în viață aceea ce jertfim pentru Biserică“. P. S. Sa, a încheiat cu următoarele: „Astăzi, trebuie mai mult ca oricând, să ne cunoaștem unul pe altii, pentru că astfel ne întărim și ne comunicăm părțile bune, atrăgându-și fiecare binecuvântarea cerească. Mă simt foarte mișcat de primirea ce mi-ați făcut-o și vă zic: Bine v'am găsit! Rog pe bunul Dumnezeu, ca Fratele întru Hristos, P. S. Andrei, să-i dea zile îndelungate, să vă păstorească pe voi ca un adevărat străjer la granița de vest; — iar vouă, spiritualizare până la învrednicirea de a jertfi totul pentru frumoasa misiune a propovăduirii cuvântului evanghelic“.

Corul studenților teologi a întonat apoi: „Pre Stăpânul... Tatăl nostru“ și întru mulți ani Stăpâne. După ce PP. SS. LL. s'au întreținut cu corpul profesoral, au vizitat Paraclisul Academiei, salele de curs, dormitoare, biblioteca și parcul, rămânând de-

gători asupra Șarpelui: prin jertfă, omorînd trupul pentru a scăpa sufletul: „Cine nu-și va lua crucea ca să mă urmeze, nu e vrednic de mine“ (Matei 10,37).

Taina patimilor și răstignirii lui Hristos e mare. Este taina iubirii divine. Dumnezeu a iubit întru alăta pe oameni, încât li-a trimis pe Unicul său Fiul iubit. Numai El a putut birui păcatul; numai El a putut să ne mântuiască, El poartă asupra lui toate păcatele noastre, sufără pentru noi, ne arată cum trebuie să suferim, până unde. Hristos e răstignit, și zice: „Doamne, iartă-le, căci nu știu ce fac“.

Spiritul a biruit! Domnul Iisus Christos ne făgăduiește pe Sfântul Duh, prin care vom putea proceda, ca El. Prin credință în El, trupul nostru se crucifică mereu; puterea materiei mereu e învinsă cu puterea Duhului lui Dumnezeu: „Și vă voi stropi cu apă curată și vă veți curăți de toate înfrângerile voastre; și de toți idoliștii voștri vă voi curăți; vă voi da inima nouă și duh nou vă voi da. (Iezechiel 36,25,26).

După păcatul lui Adam, duhul devine un supus cărnii, trupului: „Nu va mai decide Duhul meu puru-

rea în om, pentru că e trup“. (Genesa 6,3) adică: De acum înainte, după păcat, omul va proceda mai mult după sfaturile, înclinările trupului decât ale duhului, pe care Dumnezeu le-a dat omului pentru ca să știe a deosebi binele de rău.

Cu apariția lui Hristos, duhul își capătă din nou tăria, autoritatea lui. Duhul decide, nu trupul. „De vreme ce legea duhului vieții în Iisus Hristos m'a eliberat de legea păcatului și a morții“, sau: „Voi însă nu sunteți sub puterea cărnii, ci a duhului, dacă într'adevăr Duhul lui Dumnezeu sălășluiește întru voi“. (Rom. 8,2,9).

Hristos e primul în care duhul a decis. Duhul lui Hristos e, deci, unicul care formează oameni, în cari duhul va avea supraputerea, conducerea.

Hristos spune ucenicilor: „Iar Eu voi ruga pe Tatăl și vă va da alt Mângâitor, ca să fie pururea cu voi, Duhul adevărului“ (Ioan 14,16,17). Hristos va trimite ucenicilor săi, cari cred în El, un lucru cu totul nou: Duhul Mângâitor, Duhul Sfânt, care vă va învăța tot.

plin satisfăcuți de felul în care se prezintă Academia noastră teologică.

Mai adăugăm, că în timpul șederii Sale în Arad, P. S. Grigorie a vizitat și alte instituții culturale, ca: Palatul Cultural, Librăria și Tipografia Eparhială, etc. vizitând și unele sate din împrejurările Aradului, ca Pecica și câteva dela Podgorie. Sâmbătă dimineața, pe la 10, P. S. Grigorie a părăsit Aradul, întorcându-se la Curtea de Argeș, cu impresii plăcute și neașteptate de P. S. Sa, după cum însuși a mărturisit-o. Iar pe noi ne-a lăsat cu dorința de a L mai vedea și de alte dați printre noi.

(p. d.)

Sfințirea bisericilor din Chisindia

De I. Ș.

Duminea din 23 Octombrie 1938, pentru credincioșii din Chisindia, protopopiatul Butenilor, a fost o zi de mare sărbătoare și înălțare sufletească. De dimineața, credincioșii bătrâni și tineri, femei și copii, toți îmbrăcați în haine de sărbătoare, se îndreptau spre cele două biserici, chemați fiind de sunetul duios al clopotelor.

Din partea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei, au fost delegați, pentru a săvârși actul sfințirii celor două biserici: P. C. Sa părintele protopop Cornel Magieru, Vicarul-revizor al Eparhiei Aradului, și P. C. Sa părintele C. Turic, cari, în ziua de 23 crt., au coborât în mijlocul credincioșilor din Chisindia, pentru a da destinației lor cele două biserici, una din deal și a doua din vale.

Actul sfințirii la biserica din vale a fost săvârșit de P. C. Sa părintele C. Magieru, asistat fiind de preoții: T. Lucaci și T. Hândra, iar cea din deal a fost sfințită de P. C. părintele C. Turic, asistat de preoții: D. Luțai, M. Mihut și I. Șeran. La actul sfințirii răspunsurile la slujba sf. liturghii au fost date de corurile din loc de sub conducerea lui I. Cornea și I. Mercea.

Și în Vechiul Testament se vorbește de Duhul Sfânt, de Duhul lui Dumnezeu, însă în alt mod și în alt sens. Profetii și cei evlavioși de atunci au primit acest Har numai temporal; l-au primit prin imagini, cuvinte, adică indirect, prin mijloace ale materiei pe când Apostolilor Dumnezeu se descopere prin Duhul lui Hristos. Un contact direct din spirit la spirit. Profetii și cei credincioși din Vechiul Testament se găsesc într-o situație alternativă, schimbăcioasă. Aci domnește trupul, aci Duhul. Dorul de a fi veșnic sub stăpânirea Duhului e puternic: „Inima curată zidește întru mine, Dumnezeule, și Duh drept înoeste în lăuntrul meu“ se roagă profetul David. Dorul acesta însă nu poate fi îndeplinit în mod stabil și în sens desăvârșit până la venirea lui Hristos. Numai El poate să ne dea acest Duh nou, despre care profetul Exechiil vorbește în cap. 36,25. În acest spirit vorbesc, învață, sfătuiesc Apostolii. Ei îl au, trăiesc în El mereu, fără întrerupere. În această privință Apostolii sunt superiori profetilor. Apostolii sunt în permanentă legătură cu Hristos. „Dar mai fericită este dacă rămâne așa, cum

După ce le priceasnă preoții locului au făcut darea de seamă despre zidirea bisericii, în care au expus jefele pe cari au trebuit să le ducă până la terminarea sf. locașuri, și au mulțumit Prea Sfinției Sale Păr. Episcop Andrei pentru ajutoarele și sfaturile pe cari le-a dat, P. C. Sa păr. C. Magieru în cuvinte bineșimțite, mângâitoare și de îmbărbătare li a vorbit despre „Binefacerile ce se revarsă prin Biserică asupra oamenilor“, iar părintele C. Turic le a vorbit despre „Biserica strămoșească“, în raport cu ceice caută să strice sufletul nostru românesc. P. C. Lor au lădat râvna mare pentru grija de cele sufletești a poporului din Chisindia, au adus binecuvântarea P. S. Sale, Păr. Episcop Andrei, iar la auzul numelui Chiriarhului lor, toți au izbucnit în strigăte de „trăiască“, mai ales că la una din biserici P. Sf. Sa este ctitorul ei, rugând pe Dumnezeu să le dăruiască putere de a continua și pe mai departe în râvna pentru cele duhovnicești.

Comuna Chisindia care numără 1800 suflete, n'are nici o cârciumă, în schimb are două biserici zidite din temelie, cari se umplu la fiecare slujbă dumnezeiască de credincioși dornici de a asculta cuvântul Domnului, datorită mai ales societății „Oastea Domnului“ de sub conducerea fratelui Vasile Cornea și sub supravegherea preotului lor T. Lucaci.

S'a strecurat și în aceasta comună liniștită acei ce caută să pescuiescă în apă tulbură, să facă prozeliti pentru sectari dar mai ales pentru uniati. Lugoșul a trimis un răpitor de suflete, care a reușit să atragă la sine pe cei ce erau învrăjbiți, pe timpul când luptele politice erau în toiul lor, promițându-le multe, dar neprimind nimic, dar odată cu desființarea partidelor, a încetat și activitatea acestuia, și care văzându-se doar cu elementele cele mai slabe, cu pleava, trebuie să plece de acolo cât mai curând.

Făcându-se aceste scurte constatări, nădăjduim că de aci înainte în fruntea comună Chisindia cu două biserici ort., se va instaura ordinea și pulsația ortodoxă, mai ales că este condusă de destoinici și pricepuți conducători ca: preotul și învățătorul, cari sunt slujitori vrednici ai Bisericii și Neamului nostru.

o sfăluiesc eu. Și socot că și eu am Duhul lui Dumnezeu“ (1. Cor. 7,40). Fiind mereu sub Harul Duhului Sfânt, adică Duhul lui Hristos, Apostolul ia și atribuția, titlul de învățător, învățând și sfătuind în ori ce timp și în ori ce împrejurare, deosebindu-se prin asta de profetii, cari își fac misiunea lor numai când au primit ceva dela Dumnezeu prin revelație. Profetul e autoritar, imperativ: „Așa a zis Domnul, Domnul Savaot vorbește!“ Nu motivează spusese lui, nici n'ar avea sens, pentru că cine își întărește părerea cu argumente, o dă prin asta opiniei și judecății tuturor. Profetul n'are voie să facă aceasta; el se adresează unei lumi păcătoase. Ea nu l va înțelege; trebuie porunzi, legi cu caracter autoritar. Apostolii însă au de a face cu frații în Hristos, cu oamenii mântuiți cu sângele, cu iubirea lui Hristos; aci nu mai are loc porunca, ajung sfaturile, învățătura blândă, părerile „Căci noi credem“ (Rom. 3,28). Apostolul poate și să și motiveze părerea: „Vorbesc vouă ca înțelepților; judecați singuri despre ce vă spun (1. Cor. c. 10 v. 15). Pavel e sigur, că vor accepta părerea lui, care e dela Hristos, pentru că Hristos e în El; vor accepta pentru că și ei sunt botezați în Hristos

(Va urma).

Suflete „uriaeșe“

de Iancu Sângeorzan.

Cunoaștem metoda, de peneșire și defăimare a tot ce nu-i „papistășism“, a celibatarilor din orașelul dela împreunarea Târnavelor, dupăcum cunoaștem și sufletele lor „uriaeșe“. M'a izbit mult însă necuviința aceluia care se zice directorul „Unirii Poporului“, gazeta Mitropoliei Unite din Blaj. Scriind un articol în fruntea gazetei — Nr. 42, din 16 Oct. 1938 — în memoria lui Al. Lupeanu Melin, căruia vrea să-i ridice un monument de piatră, găsește prilej nimerit de a împunge, într'un gen sui generis uniat, pe ceice trăiesc între ei, cari sunt românii ortodocși. E prea străvezie aluzia că „deși Blajul este urigisit chiar de aceia pe cari el (Al. Lupeanu) l-a trezit la viață națională, are viitor de aur (mesianism blăjan ! n. n.), pentrucă șovinismul de astăzi va trece și toți cari aruncă în el și în biserica unită cu piatră, se vor căi de păcatele lor și se vor rușina cu vremea de ceace fac acum“.

Cine aruncă în Blajul descris de Al. Lupeanu? Ori nu vă place că ulițele noroioase s'au prefăcut în străzi cu pavaj? Știm că odată nu volați nici lumina electrică, pentrucă acum să o aveți și lângă butoalele ce vă umple pivnițele

„A pierdut Blajul farmecul pentrucă a ajuns capitală de județ și pentrucă atâția străini cu sufletul de acest sfânt (!) oraș trec pe lângă veștile lor așezăminte fără de a și ridica măcur pălăria, ba poate chiar înjurând în sufletul lor mic acest cuib al uniției“ (?) Insinuare fină dar fariseică! Adecă pentrucă există în Blaj și ortodocși și se ridică o frumoasă biserică ortodoxă, Blajul nu mai are „farmec“. Că „străni cu sufletul“ și „mici în sufletul lor“, nu ridică pălăria înaintea așezămintelor blăjene? E vorba, probabil, de bisericile unite și de ortodocși, pe cari odată autorul articolului i a numit păgâni. După câte noi știm, ortodocșii nu săvârșesc aceea necuviință, de a trece pe lângă o cruce și să nu se închine; dar știm că uniții și indeosebi „clarissimi“ întorc spatulele când trec pe lângă umila capela ortodoxă; și i cuprinde furia de câteori dau cu ochii de biserica ortodoxă, ce domină Câmpia libertății. În schimb, se duc foarte des pela bisericuța romano-catolică a ungarilor de acolo.

Câtă nesimțire și ură față de ortodoxie! Și, toate acestea, în cadrul unui articol când preamărește un fost scriitor al Blajului, „care a trezit (pe ortodocși) la viață națională“ (!)

E frumos a cinsti memoria celor cari ne-au fost dragi, dar nu exagerând și, mai ales, jignind pe alții.

Mai mult bun simț și mai puțină defăimare,

Despre ce să predicăm?

13 Noembrie. Dumineca XXV. d. Rusali. Pentru Dumineca de azi sunt indicate evangheliile dela Luca 10²⁵⁻³⁷ și dela Ioan 10⁹⁻¹⁶, astfel că vom putea tâlcui ori una, ori alta, ori amândouă. În cea dintâi se vorbește despre „prospele“.

Desorientarea în această privință se vede încă dintru începuturile vieții omenești. Întrebarea pusă de Cain lui Dumnezeu-Tatăl; „Oare sunt eu păzitorul fratelui meu?“ (Facerea 4⁹) precum și întrebarea pusă de legiutor lui Iisus Hristos fiul lui Dumnezeu, (Luca 10²⁹) arată lămurit această nedumerire.

Cine este dar aproapele nostru? În general fiecare om. Aceasta ne-o spune Mântuitorul atât de frumos în clasică pildă a Samaritanului milostiv. În special:

1. Săracii. Acum indeosebi, în capul lerail, câți

flămânzi nu sunt de săturat, câți goi de îmbrăcat, câtă mizerie de alinat.

2. Bolnavii. Și pentru ei trebuie să strălucească măcar din când în când, bucuria și îmbărbătarea, în vederea unor zile mai bune. Să le-o ducem, că Doamne, grele și amare sunt zilele și ceasurile petrecute în singurătatea boalei.

3. Văduvele și orfanii. Îngrijirea și spriginirea acestora este una dintre ceie mai de căpetenie îndatoriri creștinești.

4. Prietenii. Cel mai frumos serviciu pe care putem să-l facem unui prieten este, să-l ferim de păcat, iar de a căzut în păcat, să-l ajutăm să se ridice.

5. NePRIETENII ȘI DUȘMANII. Cea mai nobilă iubire este iubirea față de aceștia. Că de iubiți numai pe cel ce vă iubesc, ce lucru mare ați făcut? (Luca 6³²⁻³⁵)

În sfârșit, adevărata iubire de aproapele este iubirea de Dumnezeu. Iar dacă vrei într'adevăr să iubești pe Dumnezeu, cu toată ființa ta, iubște-L în faptelele cari sunt chipul și asemănarea Lui.

În a doua pericopă, la Ioan 10⁹⁻¹⁶ ni se vorbește despre Păstorul cel bun, care-și cunoaște oile și este cunoscut de ele. „Cunosc pe ale mele și mă cunosc de ale mele“. În aceste cuvinte rostite de Domnul, este exprimat acel contact lăuntric și intim, care există între Hristos și sufletele credincioase.

„Cunosc pe ale mele“. Iisus Hristos îl are în grijă pe toți ai săi, pe care l-a răscumpărat pe cruce. Pe acel pentru care s'a umilit până la ieslea Vifilemului și s'a înălțat pe culmea Golgotei, pe toți, Iisus l-a scris în cartea vieții cu scump sângerul său. „Eu sunt păstorul cel bun“. O pășune mai bună pentru suflete, decum este învățătura și pilda vieții lui Iisus, nimeni nu poate da. O băntură mai răcoritoare ca aceea care curge pentru noi din Isoarele darului Său în Sfintele Taine, nimeni nu poate oferi.

Păstorul cel bun face și mai mult. Se ostenește necontentit în căutarea oilor celor pierdute și n'are răgaz până nu le află și readuce la turmă. „Nu cei sănătoși ci cei bolnavi au trebuință de doftori“ z'ce bunul Păstor (Mat. 9¹². Luca 5³¹) Pe toți vrea să-l atragă la sine, ca să fie o turmă și un Păstor.

„Și mă cunosc de ale mele“. Cel ce a gustat o singură dată dragostea Mântuitorului, l-a cunoscut credința și simțit binecuvântarea, acela nu-l va părăsi în veac. Se întâmplă să fie suflete necredincioase și nerecunoscătoare dar până în sfârșit sunt boroite de nețărnută dragoste și bunătate a blândului Păstor.

Pentru dragostea Lui, adevăratul creștin rămâne totdeauna credincios, curat și viguros, îl cunoaște învățătura și urmează pilda vieții Lui, se umilește înaintea Lui în sf. Pocăință și i se alipește cu totul în sf. cuminecătură. Unii ca aceștia îl cunosc și recunosc înaintea oricui și nu se lapădă de El în nici o împrejurare a vieții. De am rătăcit, să ne întorcem la turma Lui, căci El este bun și față de cei nemulțumitori și răi. (I Petru 2²⁵).

Cronică

Pentru sufletul reginei Maria a României s'a ținut în catedrala de aici, în ziua de 29 Octomvrie, un parastas cu slugire mare sobornicească, având în frunte pe P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei. Parastatul fusese inițiat din partea societății „Principele

Mircea", de sub președinția D-nei Dr. Cucu. La parastas a cuvântat, cu căldură, părintele C. Turicu, semnalând că, în aceeași zi și poate și la același ceas, se făcea, la biserică din Balcic — loc de îndrăgită vi-legiatură a răposatei Regine — actul final al îngropăciunii Sale, când inima Ei, într-o urmă de aur, se așeza în biserică dela Balcic, creațiune artistică a marelui Defuncte.

Inregistrăm și noi evenimentul, cu toată pietatea.

P. Sf. Policarp, episcopul Americii, după cum citim cu regret în ziarul din Capitală, ar fi dimisionat din motive sanitare și ar fi pe drum, spre patrie. Inregistrăm știrea cu datornică rezervă.

Congresul preoțesc, cum s'a văzut din coloanele noastre, a fost convocat la Timișoara, pentru ziua de 10 Noembrie. Imprejurările în cari este convocat, ca și problemele cari îi revin, sunt de o importanță mare, care cere participarea completă a delegațiilor preoțești, ca și a preoțimei în număr corespunzător.

În special *membrii comitetului central sunt invitați și pe aceasta cale, să participe la ședința extraordinară de comitet*, ce se va ține, încă de dimineața, ora 10, tot în sala Culturală a bisericii din Timișoara-Iosefin, unde e convocată ședința ordinară de după masă, pentru examinarea lucrărilor pregătitoare.

Bibliografie

Pr. Dr. P. Deheleanu: *Dogma haritologică a Bisericii ortodoxe orientale*. Arad. 1938. Tiparul tipografiei diecezane, Arad. Pagini VIII + 207. Prețul Lei 150.

Asupra acestei lucrări de mare preț teologic, ieșită recent din tipografia noastră se va stăruia mai deaproape printr'un articol, în numărul nostru proxim. Aci facem, deci numai o simplă înregistrare bibliografică. Adaugăm, pelângă călduroasa recomandare, și frumosul gest al autorului, de a oferi lucrarea, preoților din eparhia Aradului, care l-a avut bursier, cu o reducere de preț, după cum se vede din înștiințările oficiale, trimise oficiilor protopopești.

INFORMAȚIUNI

DI arhitect consistorial Rafiroiu Silvestru din Timișoara II. Piața Coronini 1. — s'a mutat în Timișoara III. Str. Mitropolitul Varlaam No. 16. Telefon 31—44.

Concursul publicat în Nr. 43 și 44, pentru îndeplinirea parohiei Pobda, fiind incomplet, este anulat și începând cu numărul prezent publicăm concursul valabil.

Instrucțiuni

cu privire la impozitele comunale asupra imobilelor bisericesti

întocmite de **Dr. CORNEL IANCU**,
Jurisconsultul Consiliului eparhial ort. rom din Arad.

Legea nouă administrativă modificând în mod radical problema finanțelor locale, fiind de cuviință din acest prilej, a da instrucțiuni mai ales preoțimei noastre dela sate, pentru a și putea apăra interesele proprii în ceea ce privește sesiunile preoțești, precum și interesele parohiei în privința imobilelor parohiale (fost sesiunea învățătorescă și imobilele parohiale așa numite imobile a Bisericii) și în fine de a putea da sfaturi potrivite parohienilor contribuabili.

În trecut întreg fondul comunal și județean îl încasa Statul, dând comunelor din întreaga țară o sumă cu totul neînsemnată, cca 53.038 000 Lei, o sumă care nu putea să satisfacă nici în parte măcar nevoile lor financiare. Legea nouă administrativă face să dispară așa numitul fond comunal și județean și în locul acestuia introduce o nouă sursă de venituri ordinare pentru comune și ținuturi, cari reprezintă un total de peste un miliard lei, sumă considerabilă, care va putea să dea în viitor o bază reală de dezvoltare și de înfăptuire pentru viața locală.

Dacă sub lege anterioare am trecut cu vederea abuzurile de bună credință a comunelor, cari ne-au impus adesea contrar legii și în mod exagerat numai pentru echilibrarea bugetelor lor, în viitor nu mai trebuie să fim conștienți de considerațiuni și prin instrucțiunile prezente fiindem să nu mai îngăduim să ni se ceară altceva și nimic mai mult, decât legea îngăduie a reclama dela noi și spre acest scop în cele din jos vom arăta ce ne poate cere Comuna și dacă am fost lezați printr'o stabilire sau percepere ilegală, că ce drepturi avem pentru a ne opune acestor ilegalități.

Veniturile Comunei, deci impozitele care trebuiesc să le plătim Comunei sunt următoarele:

a) Impozitul agricol.

Acest impozit care mai înainte se stabilia și încasa de către Stat, acum se trece asupra comunelor și ținuturilor, împreună cu toate cotele adiționale prevăzute de legea contribuțiilor directe (prescurtat L. C. D.) și cu cotele asupra acestui impozit prevăzute de legile speciale.

Acest impozit se constată (stabilește) și se percepe de agenții comunali și anume:

Venitul impozabil se determină cu începere dela 1 Aprilie 1939 d'n 5 în 5 ani de comisiunile de evaluare și impunere (recensământ) cari se compun în comunele rurale din notar, un delegat al ținutului și un delegat al contribuabililor, care va fi desemnat prin tragere la sorți efectuată de judecătorul ocolului respectiv, iar pentru orașele unde sunt Tribunale de către primul președinte al Tribunalului. Delegatul contribuabililor nu poate să fie funcționar public. În comunele urbane notarul este înlocuit cu un delegat al Serviciului financiar, desemnat de primar.

La începutul perioadei de recensământ, proprietarii sau uzufructuarii proprietăților agricole de tot fel, sunt obligați să declare la primării, verbal sau în scris,

toate terenurile posedate, precum și orice împrejurări necesare constatării și așezării impunerii. Primarii comunelor sunt datorți să se îngrijească ca declarațiile contribuabililor să fie trecute pe imprimatul oficial, fie individual, sau colectiv și acestea acte să fie depuse cu cel puțin 3 zile înainte de începerea lucrărilor comisiunii.

Comisiunea de recensământ 1. în primul rând stabilește categoriile: arabii, fânețe, izlazuri, grădini, livezi, vii etc. 2. apoi face clasificarea. Acolo unde se află întocmit cadastru, ținut în regulă, se va ține seamă de întinderile, categoriile și clasificările cadastrale 3. Comisiunea în fine, pentru cele 6 categorii de mai sus, va stabili valoarea localivă medie pe hectare, care va fi aceeași, pentru toate proprietățile de același categorie și clasă din comună.

Comisiunea la lucrările sale are în vedere între altele: că nu intră în impunere curțile din jurul caselor de locuință până la o întindere de $\frac{1}{4}$ hectare, chiar dacă sunt cultivate; că pământul arabii formează de fapt baza de evaluare a proprietăților agricole dintr-o comună; fânețele au totdeauna un venit mai ridicat decât pământul arabii; izlazurile prezintă variațiuni mai mari după calități, venitul celor de bună calitate chiar, fiind mai inferior decât al pământului cultivabil; grădinile de legume au o valoare mai mare; livezile de arbori fructiferi au o valoare la hectar mai ridicată ca a terenului arabii; pentru vii se va ține seamă, că nu tot venitul e imposibil, fiindcă produsul supoartă și contribuțiunile indirecte, iar cheltuielile de plantare și replantare trebuiesc amortizate. La tot cazul valoarea localivă pe hectar va fi mai mare ca a celui mai bun pământ cultivabil.

Evaluarea pe hectar trebuie să se facă avându-se în vedere toate veniturile, dar și toate cheltuielile de exploatare. Proprietarului trebuie să i-se deie o încurajare de o scutire în parte a veniturii rezultat din exploatarea proprie a terenului, avându-se în vedere nu numai cheltuielile obișnuite, ci și prețul muncii și a sfârșirii proprietarului de a produce cât mai mult.

Îndată ce comisiunea va stabili categoriile, clasele și evaluările pe hectar, va afișa procesele verbale de stabilirea lor la primăria comunei.

Dela aceasta afișare în decurs de 5 zile Consiliul Comunal este îndrituit a face reclamațiune. Depunerea reclamațiunii se face la Administrația de Constatare a impozitelor, care o înaintează Ministerului de finanțe. Deciziunile se dau fără chemări, comunicându-se Administrațiilor financiare și se publică în Monitorul Oficial.

După ce s'au stabilit categoriile, clasele și evaluările pe hectar se procedează la întocmirea tablourilor de distribuția proprietăților pe categorii și clase, cum și de stabilirea veniturilor și impozitul pe proprietăți și proprietari, adică se procedează la fixarea impozitului agricol, impunerile fiind făcute colectiv, într'un tablou, numit formularul 8, care pentru fiecare comună conține toate terenurile impozabile la agricol, apoi acest tablou se afișează la Primărie.

Atât procesele verbale de stabilirea categoriilor, a claselor și a evaluării pe hectar, precum și tabloul de distribuția proprietăților pe categorii și clase, cum și de stabilirea veniturilor și impozitul pe proprietăți și proprietari, le poate vedea fiește care contribuabil și întrucât nu este mulțumit cu impunerea sau cu procesele verbale de stabilire, sau cu dispozițiunile tablourilor, acelea poate să le atace cu apel, ce se

face în termen de 20 zile dela afișare și se va înregistra la Administrația de Constatare, sau la circumscripțiile de constatare ale comunelor, unde se vor înființa comisiuni de apel. Comisia de apel este compusă din Judecătorul ocolului, un delegat al ținutului și un delegat al contribuabililor. Contra deciziunilor date de comisiunile de apel, se poate face recurs în termen de 30 zile dela pronunțarea hotărârei, or dacă partea a fost lipsă, dela comunicarea hotărârei.

Odată impunerea rămasă definitivă, în ce privește categoria, clasa și venitul net pe hectar, asupra aceleia nu se mai poate reveni în tot cursul periodului pe 5 ani.

(Va urma)

Nr. 9157/1938.

Comunicate

Ministerul Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor, cu adresa sa Nr. 43.885/1938, Ne comunică în copie adresa Casei Generale de Pensuni Nr. 50.961/1938, în sensul căreia cererile de pensionare, ce se vor adresa Casei Generale de Pensuni, trebuie să fie timbrate și cu timbru judiciar de lei 2, pe lângă timbrul fiscal de lei 8, plus timbrul de aviație lei 1. Aceasta în conformitate cu dispoziția art. XIX din Decretul Lege Nr. 2304/1938.

Cererile neprovăzute și cu acest timbru judiciar nu vor fi soluționate de Comisiunea de pensionare.

Ceeace comunicăm Onoratei Preoții eparhiale, spre știință și acomodare.

Arad în 1 Noembrie 1938.

† ANDREI
Episcop

A. Părvu
referent eparhial.

Nr. 9178/1938.

Reamintim tuturor P. C. Preoți din eparhie că în decursul întregului post al Nașterii Domnului, cu începere din 15 Noembrie a. c. sunt îndatorați a servi în biserică:

Miercuria seara, între orele 5—7, Paraclisul Maicii Domnului, iar Vinerea seara, la aceeași oră: Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos.

Arad, în 1 Noembrie 1938.

† ANDREI
Episcop.

Nr. 8765/1938.

Ordin circular

Legea pentru controlul averilor în art. 42 prevede, că începând dela 18 Octombrie 1932 nici un funcționar al Statului, județului, comunei, sau instituțiilor publice, dependente de acestea, să nu poată intra în exercițiul funcțiunii înainte de a da o declarație scrisă, care să cuprindă:

- 1) arătarea averii imobiliare și mobiliare, pe care o posedă;
- 2) mijloacele, care i-au îngăduit dobândirea averii;
- 3) bunurile aparținând celuilalt soț și

4) situația generală documentată a creditului și debitului.

Având în vedere, că prevederile acestea până acum n'au fost respectate, fiecare preot, protopop, referent și funcționar dela Consiliul eparhial, va da aceasta declarație și anume:

Cucernicii preoți vor înainta declarația până în 20 Noembrie a. c. oficiului protopopesc, iar Prea Cucernicii protopopi le vor înainta toate până în 30 Noembrie a. c. Consiliului Eparhial.

Prea Cucernicii Părinți referenți și funcționarii consistoriali vor preda declarația cerută până în 15 Noembrie a. c. părintelui referent al Secției economice.

Arad în 28 Octombrie 1938.

f. Andrei
Episcop

Sava Tr. Seculin
consilier ref. eparhial.

Ad. No. 7996/1938

Aviz

Aducem la cunoștință, că *Adunarea protopresbiterală din Arad*, convocată pe ziua de Joi în 10 Noembrie a. c. pentru alegerea de protopresbiter în Arad, rămâne bine convocată, cu adaosul însă, că se amână pe ziua de 12 Noembrie a. c. la ora 9 a m. în biserica catedrală din Arad.

De acord cu acest termen se expediază și înștiințările personale către membrii adunării protopopești.

Arad. 25 Oct. 1938.

Mihai Păcățianu
comisar cons.

Concurs

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 8306/1938, se publică concurs cu termen de 30 de zile, pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Alloș, protopopiatul Lipova, care a devenit vacantă prin trecerea în statul de pensie a preotului paroh Traian Pețianu.

Parohia este de clasa I și se îndeplinește prin alegere.

I. Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială în extensiunea ei de azi, circa 30 jug. pământ arător și intravilanul Nr. 337.

2. Locuință în casa bisericii. Consiliul parohial se obligă a edifica în decurs de 2 ani, casă parohială nouă, împreună cu supraedificatele necesare pe intravilanul Nr. 337.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează și

5. Biroul parohial uzitat, care se la în concurs din oficiu.

II. Obligațiuni

1. Noul ales își va îndeplini cu punctualitate toate îndatoririle împreună cu serviciul său de preot-duhovnic, în și afară de biserică și va predica regulat în Duminică și sărbători.

2. Va catehiza regulat elevii dela școlile primare, unde va fi împărțit, fără altă remunerație.

3. Va plăti regulat toate impozitele după beneficiul său preotesc din al său.

Recurenții vor cere încuviințarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, pentru a putea recurge. Cererile adresate Consiliului parohial din Alloș, se vor înainta Venerabilului Consiliu Eparhial, însoțite de documentele necesare.

Recurenții cu încuviințarea protopopului tractual și cu respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sfânta Biserică din Alloș, pentru a servi, a cuvânta, a cânta și a face cunoștința credincioșilor.

Parohia este de cl. I rurală, deci dela recurenți se cere calificație de cl. I. rurală.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Traian Cibian, protopop 3—3

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 8452/1938, pentru îndeplinirea parohiei ort. române din *Pobda* rămasă vacantă în urma morții preotului I. Bojescu se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa I.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Una sesie parohială constătoare din 33 jugăre.
2. Stolele legale. Birul parohial se la în concurs de oficiu.

3. Intregirea dela Stat.

4. De casă parohială se va îngriji alesul.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii școlilor primare fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie cu considerare la Comunicatul Nr. 2334/1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 14 din 3 Aprilie a. c. vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial Arad pentru a putea concura, iar cererile de concurs împreună cu toate actele și le vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea Prea C. Părinte Protopop pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta, respectiv a officii serviciului religios și a cuvânta.

ss. Pr. Andrei Jebeleanu

ss. Ciurciu Eftimie
secretar

preș. cons. paroh.

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop

1—3

Nr. 7542 | 1938.

Pentru postul de director al tipografiei diecezeane publicăm concurs, cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Salariul lunar este brutto 5000 (cincimii) lei.

Reflectanții la acest post vor dovedi că sunt absolvenți ai Școlii superioare de comerț, sau licențiați ai Academiei comerciale,

că au praxă în contabilitate și în industria grafică, cunoscând calculul lucrărilor de tipografie.

Alesul va fi obligat ca pe lângă atribuțiile de director al tipografiei, să facă și contabilitatea atât a librăriei, cât și a tipografiei.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta cererile, însoțite de autobiografie și dovezi autentice despre studiile lor și serviciile prestate până acum, Consiliului eparhial ort. român din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 17 Octombrie 1938.

2—3

Consiliul Eparhial ort. român
Arad.